



# VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes  
Uitgave van de Wijkvereniging "Van Stolkpark"

18e jaargang Nr. 70 - juni 1996

Eerste steen 1886

## Villa Olanda, Van Stolkweg 23

### Een stadspaleisje in het hart van het Van Stolkpark

*Hoezeer de opvallende en rijkversierde Villa Olanda tot de verbeelding spreekt is overduidelijk gebleken tijdens de ledenvergadering op 12 maart. Van de gelegenheid binnen een kijkje te nemen maakten velen dankbaar gebruik. Gaarne voldoe ik dan ook aan het verzoek een tipje van de historische sluier op te lichten.*

*Niet alleen is Olanda het fraaiste huis van de wijk, het lag temidden van een landgoed dat 1 hectare, 54 are en 5 centiare groot was en zich uitstrekte van de Kanaalweg tot aan de Parkweg.*



Villa Olanda (foto Gemeentearchief)

Het terrein waarop 'Olanda' gebouwd is, wordt voor het eerst vermeld in de memorie van successie van de stichter van het Van Stolkpark, Mr. Thomas van Stolk, die op 13 februari 1882 overleed. Uit dit stuk blijkt dat Van Stolk voor de exploitatie van zijn Scheveningsche Park een maatschap had aangegaan met zijn broer Abraham. De maatschap betrof het 'voor gemeenschappelijke rekening exploiteren van onroerende goederen in de Oostduinen van Scheveningen'. Uit hoofde van die 'gemeenschappelijke rekening' was tweederde van de in de maatschap ondergebrachte (onroerende) goederen eigendom van Thomas van Stolk<sup>1</sup>. Het onroerend goed in het Scheveningsche Park - 29 percelen - wordt getaxeerd op f 381.812,71. Als nummer 7 wordt Olanda vermeld: 1 perceel grond tussen Parkweg en Van Stolkweg, 65 are 80 centiare groot, met een waarde van f 25.140.

Om zijn schoonzuster, de weduwe van Thomas van Stolk, mevrouw Helena van Stolk-Groshans, en diens kinderen te ontlasten, neemt Abraham van Stolk het onroerend goed in het park op 14 februari 1883 over<sup>2</sup>.

Pas drie jaar later verkoopt Abraham van Stolk voor f 30.000 Olanda aan zijn zesde dochter, Jacoba, en haar echtgenoot Edmund van Hoboken, heer van Rhoon en

Pendrecht en Baarland, reder en zeehandelaar van beroep<sup>1</sup>. Het aangrenzende laantje - tussen Olanda en Canzonetta (later Casanetta genoemd), Van Stolkweg 21 - staat Van Stolk drie maanden later 'om niet' aan dochter en schoonzoon af. Hoewel Abraham f 5000 meer ontvangt dan de taxatiewaarde van 1883 is de prijs van ongeveer f 4,50 per centiare nog betrekkelijk voordelig. Edmunds broer Edward telt voor het tegenover Olanda gelegen terrein Duinoord f 7,50 per centiare neer. Voor het daarnaast gelegen en al gebouwde Van Stolkweg 6 betaalt hij f 21,25 per centiare. Aan de Parkweg was de grond wat goedkoper: mejuffrouw E.H.C. van Reijn Snoeck verkrijgt het terrein waarop zij haar meisjeskostschool Villa Panorama bouwt voor f 4,= per centiare<sup>2</sup>.

### Bouw Villa Olanda

Edmund van Hoboken geeft de Rotterdamse meester timmerman en architect Aart van Ameijden van Duijm opdracht een ontwerp te maken. Op 13 december 1886 legt de jongste zoon van Edmund en Jacoba, de twaalfjarige Abraham van Hoboken, de eerste steen voor het opvallende palazzo in eclectische stijl. Dit is nog altijd te lezen op een gedenksteen naast de voordeur. Het gebouw wordt excentrisch op het terrein gesitueerd, zodat aan de noordzijde van Olanda een ruime tuin aangelegd kan worden. Een koetshuis en stallen achterop het terrein aan de kant van de Parkweg gebouwd. De naam Olanda wordt in de staanders van de hekken aan de zijde van de Van Stolkweg gebeiteld. In oktober 1887 weet Edmund van Hoboken de hand te leggen op een groot terrein, 6730 m<sup>2</sup> groot, tegenover Olanda, tussen Van Stolkweg en Kanaalweg, de tuin van de Villa Bosch en Duin,



De eerste bewoner, Edmund van Hoboken

Kanaalweg 1. Hij koopt het voor f 33.000 van mevrouw Mary Taudin Chabot-Dunlop, bewoonster van Villa Rusthoek, aan de Scheveningse kant van de Kanaalweg<sup>3</sup>. Vervolgens breidt Van Hoboken Olanda op 24 april 1891<sup>4</sup> met nog eens 2135 m<sup>2</sup> uit, ditmaal langs de Parkweg, door koop van zijn buurman Jhr. Mr. Jean Schuurbeque Boeye van Villa Sanssouci, Van Stolkweg 29. Door deze twee uitbreidingen wordt de oppervlakte van Olanda 1 hectare 54 are en 5 centiare. Pas in november 1892 vestigen Edmund en Jacoba van Hoboken, die tot dat moment in Rotterdam woonden, zich met zoon Abraham in Villa Olanda. Abraham is een verwoed paardenliefhebber. Voor hem wordt het tegenover Olanda gelegen 'weiland' ingericht als springtuin. Van 1894 tot 1897 is Abraham bovendien nog eigenaar van Hotel Buwalda (nu Van Stolkweg 16) en het daarachter langs het Kanaalweggetje gelegen stal- en koetsgebouw, dat toegang geeft tot zijn springtuin. Begin 1894 overlijdt Edmund van

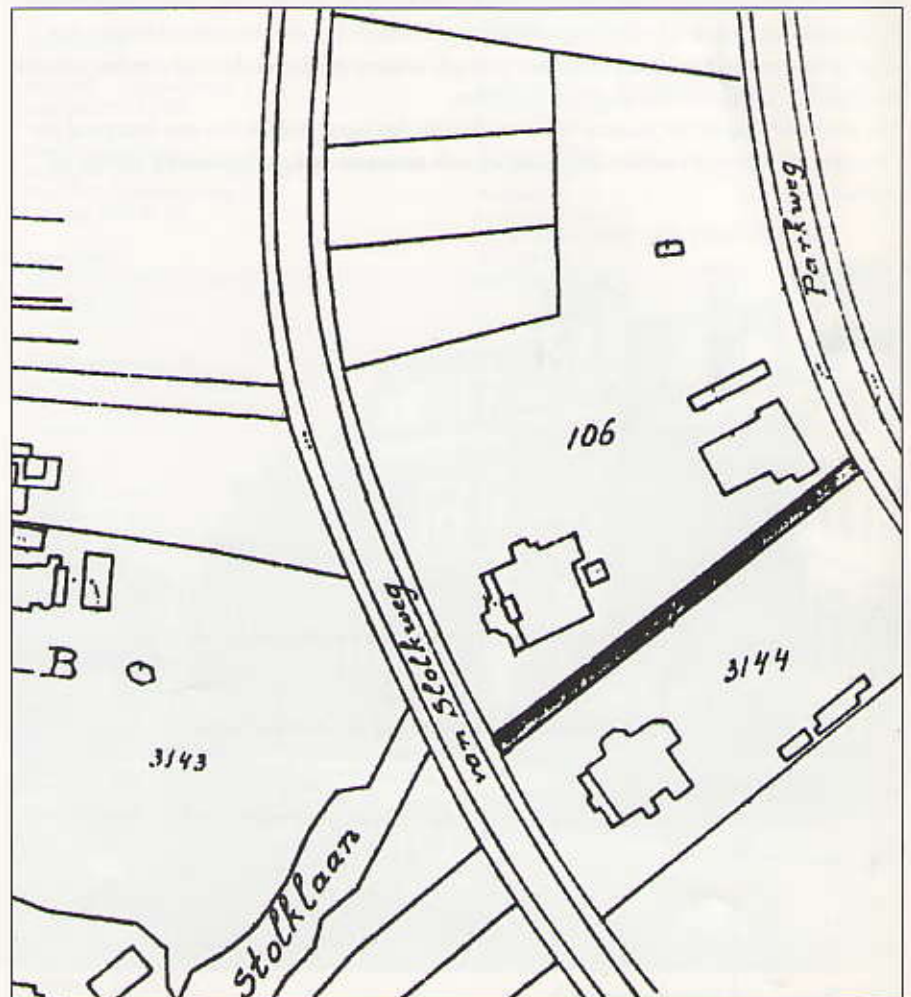
Hoboken. En nadat in 1897 beide zonen uit huis getrokken zijn, neemt mevrouw Van Hoboken het besluit Villa Olanda te verkopen. Op 8 maart 1898 wordt Villa Olanda als 'villa met tuin, stallen, koetshuis en erf, alsmede weiland en pad' voor het fabelachtige bedrag van f 172.792,50 overgedragen aan Francis William Randebroek<sup>5</sup>.

### De familie Randebroek op Olanda

Vijfentwintig jaar lang wonen er Randebroeks op Olanda. Als eersten betrekken in mei 1898 Francis William Randebroek, zijn echtgenote Mathilda Schöverling en hun dochtertje Johanna Ida, op dat moment negen jaar oud, de villa. Vier maanden later voegt een broer van Francis William, Otto, getrouwd met een zuster van Mathilda, Johanna, zich bij hen.

Francis William en Otto Randebroek waren vanuit Duitsland<sup>6</sup> naar de Verenigde Staten geëmigreerd en daar getrouwd met twee zusjes Schöverling<sup>7</sup>. Sinds 1890 wonen de broers, beiden directeur van de American Petroleum Company, in Rotterdam, een

*Ligging van Olanda (106) met overtuin (3143) tussen Kanaalweg en Parkweg, SansSouci (later Villa Hespengrund) en Casanetta. Aan de Parkweg-kant waren de stal en het koetshuis, aan de Kanaalweg de tuinmanswoning en de broeikassen*



ideale doorvoerhaven voor hun olieproducten.

Onder het toezien van mevrouw Randebrock verandert de rommelige springtuin van Bram van Hoboken in een waar lustoord. Naar ontwerp van landschapsarchitect Hendrik Copijn wordt in 1900 in de overtuin een park met struik- en stamrozen aangelegd tussen symmetrische schelpenpaden en met clematis begroeide bogen. Het zicht vanuit het huis moet minstens zo aangenaam geweest zijn als dat uit de overtuin naar het huis toe. De Van Stolkweg loopt dwars door het landgoed, alsof het een onderdeel van het park is. Tegen de erfscheiding met Van Stolkweg 29 wordt een charmant tuinhuisje gebouwd, vlakbij een stenen beeldhouw-

de bank achter een tuinvaas, waar het verrukkelijk mijmeren is. Zelfs levert de welverzorgde tuin in 1916 een gouden medaille op, in de van 15 juli tot 15 september gehouden 'Wedstrijd in tuinversiering'<sup>11</sup>. De tuinman woont in een alleraardigst door architect F.A. Koch ontworpen tuinhuis met één verdieping, dat met enige 'broeikasten en trekbakken' ligt langs de palissade die langs de Kanaalweg als afscheiding was opgetrokken.

Francis William Randebrock was het maar een paar jaar gegeven van alle heerlijkheden van Olanda te genieten. Hij overlijdt - na een langdurig lijden<sup>12</sup> - op 10 augustus 1904. In zijn op 31 december 1903 opgemaakte olografisch testament had hij zijn vrouw tot zijn erfgename benoemd<sup>13</sup>.

*De tuinen werden in 1900 aangelegd door Henri Copijn (1842-1923) in een gemengde stijl. De verdiepte overtuin met zijn rozenperken en gezicht op Olanda, is geometrisch. Rond het huis is een landschappelijke aanleg te zien met vrije paden langs oude boomgroepen. De Van Stolkweg loopt dwars door het grondgebied (Gemeentearchief)*



Mevrouw Randebrock wordt in het beheer van Olanda bijgestaan door F.A. Koch, die op de Kanaalweg woont. Zo wordt Koch ook ingeschakeld als er in 1917 aangedrongen wordt op aanleg van riolering in het pad tussen Olanda en Casanetta, Van Stolkweg 21<sup>14</sup>.

Na het overlijden van mevrouw Randebrock op 30 december 1923 wordt haar dochter Johanna Ida eigenares van Olanda<sup>15</sup>. Johanna Ida Randebrock was inmiddels opgegroeid tot een beeldschoon meisje, dat waarschijnlijk meer in Cannes of Montreux dan op Scheveningen te vinden was. In Cannes trouwt zij op 25 februari 1911 met Leopold graaf van Limburg Stirum, heer van Noordwijk en Offem<sup>16</sup>. Een huwelijk dat voor het voltrokken was, al vele boze tongen in beweging had gezet: zo werd beweerd dat de f 150.000 schuld van de bruidegom nog maar net gedekt zouden kunnen worden door de 70 miljoen gulden die de bruid waard was.

#### **Verkoop Olanda**

De Van Limburg Stirums wonen in Noordwijk met hun drie kinderen, en zijn bezig met de bouw van een nieuw, eigen huis, Huize Nieuw Offem. Twee landgoederen, een in Noordwijk en een op Scheveningen, is wat veel van het goede. Villa Olanda zou dus van de hand gedaan worden.

Als eerste wordt op 3 mei 1925 de overtuin als 'bouwgrond' verkocht voor f 200.000 aan Gerrit Jacobus van Vliet<sup>17</sup>. Na veel geharrewar over de aanleg van een villaparkje, waar geen goedkeuring voor verkregen kon worden, wordt uiteindelijk in 1929 vergunning afgegeven voor de bouw van twee gebouwen met ruime en luxe appartementen naar ontwerp van architect

*De kas voor de exotische planten en de eenjarige (Gemeentearchief)*



Willem Verschoor: Van Stolkweg 14 en Kanaalweg 3.

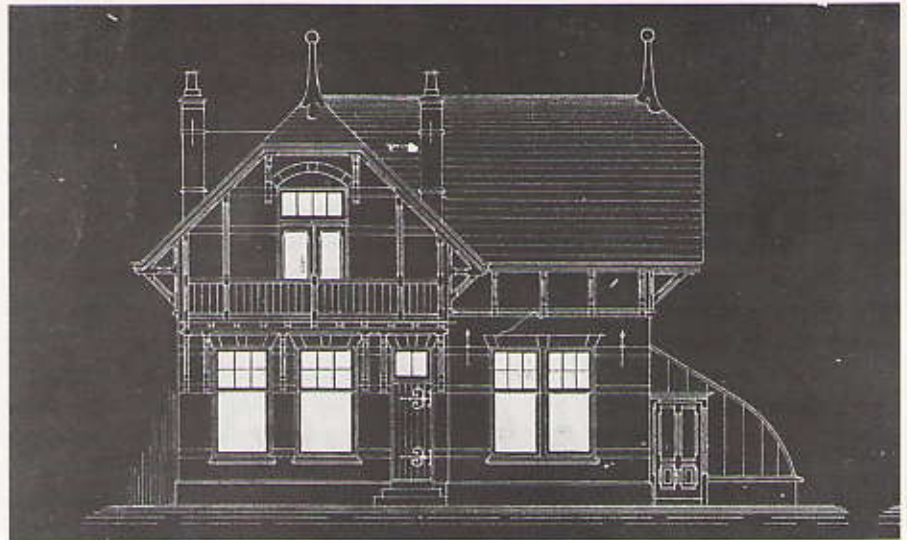
Tot eind mei 1929 is Villa Olanda verhuurd aan Jhr. Mr. Dr. Herman Adriaan van Karnebeek, minister van buitenlandse zaken, en later minister van staat. Hij woonde er vier jaar. Op 1 juli 1929 verkoopt mevrouw Van Limburg Stirum Olanda met de daarachter gelegen grond langs de Parkweg voor f 190.000 aan de N.V. Handelmaatschappij 's-Gravenhage tot Exploitatie van Onroerende Goederen<sup>18</sup>. De plannen voor bebouwing van het terrein aan de Parkweg met de huizen genummerd 28 tot en met 38 liggen al klaar. De bewoner van Van Stolkweg 29<sup>19</sup>, Jhr. J.A.G. Sandberg koopt van de Handelsmij 's-Gravenhage op 7 oktober 1929<sup>20</sup> een stuk grond van 1873 m<sup>2</sup>, waarop hij een tennisbaan laat aanleggen<sup>21</sup>. De verkoop van Olanda zelf belooft niet veel goeds: de wandschilderingen in de gang, de schoorsteenmantels en de elektrische ornamenten geschroefd of vastgehecht aan plafonds of muren, worden van de verkoop uitgezonderd. Deze voorwerpen zullen wel een plaats gekregen hebben in Huize Nieuw Offem<sup>22</sup>.

#### Huize Salomonson

Dat Olanda niet wordt afgebroken is te danken aan mevrouw Rolina Regina Salomonson-Sanders, die de Stichting Pro Senectute de fondsen verschaft voor de aankoop van de villa. Op 17 januari 1930 vindt de overdracht plaats, voor f 80.000<sup>23</sup>. De Stichting Pro Senectute (voor de ouderdom) beschikt aan de Laan Copes van Cattenburch al over een huis waar bejaar-



Johanna Ida van Randebroek wordt in 1923 eigenares van Olanda (Iconografisch Bureau)



F.A. Koch, architect van Van Stolkweg 15b, Hespengrund, en Rusthoekstraat 9 en raadgever van mevrouw Mathilde Randebroek, ontwierp de tuinmanswoning met aangebouwde kas. Deze stond langs de Kanaalweg. Het beslag op de deur werd vaker gebruikt in de buurt en is nu nog te zien op de deuren van Tattersall aan de Kanaalweg en Aurore, Rusthoekstraat (Gemeentearchief)

den verzorgd worden: Huize Tony. Tot in 1933 wordt met man en macht gewerkt om in Olanda 25 bejaarden onderdak te verschaffen. De eens zo ruime kamers worden gesplitst in kleine vertrekken, en tot op de zolders toe worden bewoners en personeel ondergebracht. Om mevrouw Salomonson de eer toe te kennen die haar toekomst wordt de villa Huize Salomonson genoemd. Mevrouw Salomonson zelf woont van 1932 tot 1938 in de villa.

Al in het begin van de oorlog worden alle bewoners geëvacueerd. De bezetter vordert de villa, en vergoedt f 167 aan huur per maand.

In 1972 sluit Pro Senectute beide verouderde bejaardenhuizen in Den Haag. De bewoners van Tony en Salomonson verhuizen naar Voorschoten. De sluiting van Huize Salomonson heeft trouwens effect op een voorziening in de wijk: Apotheek Van Buuren aan de Kanaalweg moet de deuren sluiten vanwege teruglopende resultaten. Huize Salomonson wordt op 18 december 1973 tweemaal verkocht: voor f 500.000 aan Eimert Teekens als directeur van een vennootschap in onroerend goed en vervolgens aan de Stichting Vastgoed Klynveld Kraayenhof & Co. te Amsterdam, voor f 715.000<sup>24</sup>.

#### Weer: Villa Olanda

Het accountantskantoor Klynveld Kraayenhof & Co.(KKC) laat Olanda restaureren. Hier is veel tijd en geld mee gemoeid. De toenmalige directeur, de heer F. Kuggeleijn,

is bijzonder trots op het mooie gebouw waarin hij zijn kantoor kan vestigen. Na een fusie in het begin van de jaren tachtig wordt Olanda te klein voor KKC. Men besluit te verhuizen naar een nieuwgebouwd pand op de hoek van de Nieuwe Parklaan en de Duinweg. Op 15 april 1983 wordt Olanda verkocht aan de MAB-Groep B.V., die er sindsdien haar hoofdkantoor heeft.

#### Voetpad tussen Van Stolkweg en Parkweg

De geschiedenis van het pad dat Abraham van Stolk 'om niet' aan zijn schoonzoon Edmund van Hoboken afstond loopt gelijk met Olanda tot en met de verkoop van het huis aan de Stichting Pro Senectute. Waar er in 1917 al sprake van was het voetpad - al weer om niet - over te dragen aan de gemeente, komt dat er pas van in 1933<sup>25</sup>. De gemeente zegt toe de verharding van het pad voor haar rekening te nemen. Om het veelvuldig en ongeoorloofd gebruik door handkarren onmogelijk te maken wordt aan beide zijden een grenspaal geplaatst. Deze grenspalen, waarin aan de ene kant een L en aan de andere kant 'sG gebeiteld staat, gaven voor de annexatie van de gemeente Loosduinen in 1923, de grens tussen beide gemeenten aan. Op onnaspeurlijke wijze is de paal aan de kant van de Parkweg verdwenen.

Zonder twijfel is Villa Olanda het fraaiste huis van het Van Stolkpark. Niet alleen overdag, ook 's avonds als dit huis met zijn



*Hoewel Copijn als regel weinig gebruik maakt van bouwkundige elementen, waren er toch enige tuinbanken, een prieeltje, rozenpoortjes en tuinvazen in de tuin van Villa Olanda (Gemeentearchief)*

rijkversierde gevel bijzonder mooi uitkomt door de verlichting.

**Anneke Landheer-Roelants**

- 1 ARA, Memories van successie 1882.
- 2 Kadaster 's-Gravenhage, 13 maart 1883, deel 669, nr. 7.
- 3 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 745, nr. 151.
- 4 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 752, nr. 7.
- 5 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 726, nr. 25.
- 6 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 771, nr. 37.
- 7 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels, deel 849, nr. 19. Het 2095 m<sup>2</sup> grote terrein bracht f 11.050 op.
- 8 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 1011, nr. 45.
- 9 Francis William Randebroek werd geboren te Lennep op 16 februari 1859, Otto te Hattingen op 16 jan. 1855 als zoons van Franz Randebroek en Ida Hölzer, † Wiesbaden in 1907, 80 jaar oud. Behalve Francis William en Otto emigreerden nog twee zoons naar de Verenigde Staten.
- 10 Mathilda Schöverling werd geboren te Hoboken, New York, op 7 mei 1864, Johanna Schöverling te New Brighton op 25 maart 1866, als dochters van Hans Hermann Schöverling, geboren Osnabrück in 1833, † Scheveningen 25 sept. 1895, en Carolina Lambrecht, † Montreux 18 okt. 1919.
- 11 Zie over deze 'Wedstrijd in Tuinversiering' Van Stolkparkkoerier 21 (april 1984), p. 6 en 7. De tweede prijs, een verguld zilveren medaille, was voor de heer J.J.I. van Waning, Van Stolkweg 3, de derde prijs, een zilveren

medaille werd gewonnen door en de heer D.A.J. Kessler, Parkweg 9.

- 12 Citaat uit zijn overlijdensadvertentie.
- 13 Het olografisch testament van F.W. Randebroek was in bewaring gegeven aan Jhr. W.F.A. van Peski, notaris te 's-Gravenhage. De toewijzing van Olanda aan mevrouw Randebroek vond plaats op 14 maart 1904 (Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels, deel 1204, nr. 73).
- 14 HGA, Gemeente 's-Gravenhage, Agendastukken 1917, nr. 3056.
- 15 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 21956, nr. 65, 9 april 1925.
- 16 Nederland's Adelsboek 1984, p. 143.
- 17 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 1961, nr. 88.
- 18 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 2213, nr. 28.
- 19 Zie Van Stolkparkkoerier 55 (maart 1992), pp. 5-9.
- 20 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 2719, nr. 110.
- 21 In 1954 werd op dit terrein het flatgebouw Van Stolkweg 25-27 gebouwd.
- 22 Huize Nieuw Offem werd de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetters zodanig toetakeld dat na de oorlog besloten werd Nieuw Offem af te breken.
- 23 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 2213, nr. 28.
- 24 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 4229, nrs. 49 en 50.
- 25 Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstels deel 2360, nr. 60, 20 maart 1933.

## Over bouwen, breken en behouden

"Een stad is altijd in beweging", schreef eens een befaamd restauratie-architect. En zo is het ook met dit stukje stad, dat ons allen zo zeer ter harte gaat, het Van Stolkpark. Soms heeft dat goede kanten, als weer de restauratie van een pand tegelijk met het herstel van de woonfunctie te melden valt. Recente voorbeelden daarvan zijn: Villa Cécile, Parkweg 16 en 28, evenals Villa Carolina, Parkweg 19, waar nog steeds hard aan gewerkt wordt.

### Villa Germania, Parkweg 18

Minder gunstig waren de berichten, die ons begin mei bereikten over Parkweg 18 en het daarnaast gelegen bosperceel. Het mooie, doch wat verwaarloosde huis zou verkocht zijn voor afbraak. Bovendien zou al enkele jaren geleden een bouwvergunning door de gemeente zijn afgegeven om op beide terreinen een groot appartementencomplex te bouwen. Zo'n ingreep kon toch niet aan onze aandacht ontsnapt zijn. Wat bleek, bij nadere informatie. Een gemeente-ambtenaar had onjuiste informatie verstrekt aan de hand van een oude, niet bijgewerkte bestemmingsplankaart. In 1979 - tegelijk met de vaststelling van het bestemmingsplan - had de gemeente, na afronding van het overleg met de Wijkvereniging wel zo'n vergunning afgegeven, maar die was op last van Gedeputeerde Staten op ons verzoek korte tijd later weer ingetrokken. Gelukkig konden we alle betrokkenen nog net op tijd voor misstappen behoeden.

### Villa Eletta, Van Stolkweg 3

Nog minder prettig waren de geruchten rond de verbouwing van Van Stolkweg 3. Hoewel de dienst Bouwen en Wonen op 19 oktober 1994 de eigenaren nog een duidelijke brief had gestuurd met afschrift aan de ingeschakelde makelaar, dat dit pand na ontruiming niet langer als kantoor mocht worden gebruikt, zou er nu toch weer een kantoor worden gevestigd. Tot onze verrassing bleek begin mei, dat een toekomstig koper al in november 1995 naar de mogelijkheden daarvoor had geïnformeerd. En tot onze verbazing werd daaraan toegevoegd, dat kort daarop per fax was geantwoord, dat dit inderdaad was toegestaan met een beroep op het overgangsrecht. Alsof Burgemeester en Wethouders in hun

brief van 19 oktober 1994 niet het tegen-deel hadden bepaald. Het zal duidelijk zijn, dat over deze zaak het laatste woord nog niet is gesproken.

### Balkonhekken

Hoezeer een balkon beeldbepalend is voor het uiterlijk van een villa is dezer dagen ten volle duidelijk geworden bij Villa Mignon, Van Stolkweg 26. Daar was kort na de Tweede Wereldoorlog een balkon met smalle ijzeren spijltjes aangebracht, dat in geen verhouding stond met de harmonisch gevormde voorgevel van het pand. Het stemt tot erkentelijkheid, dat de nieuwe eigenaar op eigen initiatief dat balkon dezer dagen heeft laten verwijderen. Een nieuw houten balkon, dat vervaardigd werd met behulp van foto's van de villa uit het begin van deze eeuw, kwam ervoor in de plaats.

In schril contrast hiermee staat de onwil van de eigenaar van Parkweg 2/2A op dat punt aan redelijke wensen van de Wijkvereniging tegemoet te komen. Ook de gemeente heeft zich daarbij niet van haar beste kant laten kennen. Zij bleek er de voorkeur aan te geven de slinkse vervanging van de originele robuuste houten balkonhekken door iele zinken hekjes te zien als een ingreep van geringe betekenis en daarover nu al jaren juridische procedures te voeren om haar gelijk te bewijzen. Jammer.

### Onderkant van de kantorenmarkt

Onder deze titel heeft de gemeente onlangs een nota doen uitgaan om in de stad de discussie op gang te brengen over de toekomst van oude panden, die in de nabije toekomst hun kantoorfunctie zullen verliezen. In het Van Stolkpark gaat het daarbij vooral om het vooroorlogse complex flatgebouwen langs de Kanaalweg 3/Van Stolkweg 14 en het voormalige Parkhotel, aan de Parkweg 11-13.

Aan het flatgebouw aan de Van Stolkweg, dat nu nog in gebruik is bij het Centraal Plan Bureau, is tot nu toe het minst verbouwd. Het zou toe te juichen zijn, als zeker deze hoogwaardige appartementen hun oorspronkelijke functie zouden terugkrijgen. Er zouden moderne voorzieningen in moeten worden aangebracht, zoals nu ook het geval is bij een appartementengebouw aan de Van Hogenhoucklaan, dat vele jaren als kantoor is gebruikt. Voor het vergelijkbare gebouw langs de Kanaalweg ligt die oplossing helaas niet meer zo voor de hand. Daar werd nog maar enkele jaren geleden een ingrijpende verbouwing tot



*Bij Villa Mignon, Van Stolkweg 26 (architect H. Wesstra, 1885) is het na-oorlogse spijltjesbalkon vervangen door een houten balkon, gemaakt aan de hand van oude foto's van de villa (Gemeentearchief)*

kantoor uitgevoerd. Het zal nu niet meer zo eenvoudig zijn om er weer appartementen van te maken, als de MAB het pand over enkele jaren weer zal verlaten.

Voor het vroegere Parkhotel, dat nu nog in gebruik is bij het US-Iran Claims Tribunal, liggen de kansen er een aantrekkelijk appartementengebouw van te maken, gelukkig heel wat gunstiger. Zo zijn er nog enkele ontwikkelingen te verwachten, maar daarover bestaat bij het bestuur nog onvoldoende duidelijkheid.

**Ton Landheer**

## Van de Belvédère af gezien Bunker even open

Als het echt gevaarlijk werd kon de "Führer der Schnellboote" zich tijdens de Tweede Wereldoorlog uit Sandhaghe letterlijk in zijn 'onderkomen' op de Belvédère terug trekken. Enkele genodigden konden er woensdag 17 april een kijkje nemen, toen de bunker van gemeentewege voor enkele uren was opengelegd. Doel van die exercitie met een graafmachine was een inspectie ter voorbereiding van een mogelijke aanwijzing tot monument (zie Van Stolkparkkoerier 66, juni 1995).

**Ton Landheer**

## Wijk voor Oranjaborrel de gast van Madurodam

# Groter Madurodam achter groene dijken

*Na een grootscheepse verbouwing is Madurodam sinds 1 april open. Het miniatuurstadje is veertig procent groter, er zijn 24 nieuwe maquettes en twee grote restaurants. Bussen rijden af en aan en de eerste maand was het bezoekersaantal al elf procent hoger dan in voorgaande jaren. De wijkbewoners konden 30 april zien hoe het achter de dijken geworden is, hoe makkelijk de vele bezoekers zich verspreiden over het terrein en, vooral, hoe de entree, met daarvoor het nieuwe George Maduroplein, bijdraagt aan de ontvangst en de aantrekkelijkheid van het nieuwe Madurodam. Deze entree, met een zomer- en winterdijk, verbonden door golvend water, symboliseert de strijd tegen het water. De vuurtoren is een baken voor de toerist.*

Tijdens de ontvangst voor de wijk, die plaatsvond in één van de zalen in de winterdijk, herinnerden zowel de directeur van Madurodam, de heer Bierens, als de voorzitter van de wijkvereniging, Ton Landheer, kort aan de acties die de GSBO-werkgroep Scheveningse Bosjes voerde tegen de uitbreidingsplannen. De werkgroep, waarin bewoners- en natuurbeschermingsorganisaties verenigd waren en die onder leiding stond van enkele bestuursleden van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark', ageerde tegen het kappen van 27.000 vierkante meter bos achter Madurodam. Het plan was daar een nieuwe stad op te bouwen en op de plaats van het bestaande Madurodam een parkeerplaats aan te leggen. De werkgroep wist het Gemeentebestuur en het bestuur van Madurodam ervan te overtuigen dat dit plan een te grote ingreep was. Op voorstel van de werkgroep werd besloten de uitbreiding van Madurodam aan de voorkant te maken op de plaats van parkeerterrein en benzinstation; het al sinds de jaren '60 bestaande parkeerterrein naast De Bataaf opnieuw in te richten en nauwer te betrekken bij Madurodam; het benzinstation niet te verplaatsen naar een bosperceel langs de Aletta Jacobsweg, maar gebruik te maken van een verlaten station aan de Van Stolkweg. Het eindresultaat was dat nog geen 4000 vierkante meter bos gekapt werd.

### @tkNieuw

@platMadurodam biedt, naast de bekende gebouwen uit verschillende eeuwen en verschillende steden, de treinen, trams, de muziek en de bewoners, 24 nieuwe maquettes, waaronder die van het huis van de toekomst in Rosmalen, station Blaak en de Boompjes in Rotterdam, een verkeersstoren, een olie- en gasproductieplatform en vier bruggen. Alle schaal 1:25. Pas in Madurodam wordt duidelijk hoe groot sommige van de moderne gebouwen, zoals de ING-bank in Amsterdam, en bruggen als

de Brienoord- en Erasmusbruggen eigenlijk zijn.

Nieuw is ook Sand World Madurodam, een hal waar vijf panorama's te zien zijn die de historie van Nederland en de strijd tegen het water uitbeelden in zand. Bovenop deze hal ligt een groot restaurant met uitzicht op het stadje en de speelwei. In de winterdijk zijn een restaurant, een winkel en vergaderzalen te vinden.

### Historie Madurodam

Madurodam werd geopend in 1952. De bouw was het initiatief van mevrouw Boon-van der Starp en de heer en mevrouw Maduro. Mevrouw Boon zocht een manier om financiële steun te krijgen voor de Stichting Nederlands Studenten Sanatorium. Ze werd geïnspireerd door het voorbeeld van het miniatuurstadje in Beaconsfield in Engeland. De eigenaar ervan kon van zijn inkomsten jaarlijks een groot deel afstaan aan ziekenhuizen. Een ontmoeting met de heer en mevrouw Maduro, die hun in 1945 als verzetsstrijder overleden zoon wilden gedenken met een monument, leidde tot de bouw van de miniatuurstad als herdenkingsmonument. De directeur van het Zuiderzeemuseum, S.J. Bouma, ontwierp de stad; bedrijven steunden het plan en zo kwamen er janknikkers, benzinstations, autowegen, een vliegveld en een spoorwegnet. Den Haag gaf het terrein in erfpacht en Delftse studenten maakten dit bouwrijp. De exploitatie was in handen van de Stichting tot ondersteuning van het Nederlands Studenten Sanatorium en prinses Beatrix werd burgemeester. Vertegenwoordigers gekozen door de Haagse middelbare scholen, vormden de jeugdgemeenteraad. Sinds 1964, toen het studentensanatorium in Laren werd gesloten omdat tbc onder studenten niet meer voorkwam, gaat de nettowinst naar de Stichting Steunfonds dat sociaal-culturele instellingen voor jongeren steunt.

Madurodam is in de zomer geopend van 9-22 uur, in de winter van 9-17 uur. De toegangsprijzen zijn f 19,50 voor volwassenen, f 14 voor kinderen van 4 t/m 11, en f 16 voor 60-plussers.



*De opening was feestelijk. Met Koningin Beatrix. Met ballonnen. Madurodam-directeur Bierens (foto boven) begeleidt de Koningin en neemt felicitaties in ontvangst (foto onder). Natuurlijk was ook Madurodams Jeugdburgemeester Frenske van den Dries bij de opening betrokken.*



## Voor een verzorgde, schone en veilige stad

# Het Stedelijk Beheerplan Openbare Ruimte

*De Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag heeft een stedelijk beheerplan opgesteld voor het technisch beheer van de openbare ruimte. Uitgangspunt is dat voor het sociaal-maatschappelijk en economisch functioneren van de stedelijke samenleving een verzorgde, schone en veilige stad van groot belang is. 'Dit beheer moet voldoen aan een basiskwaliteit om de belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde van de openbare ruimte veilig te stellen', stelt het Plan.*

Er zijn vier aspecten onder de loep genomen voor de zeven stadsdelen: verharding, groen, straatmeubilair en speeltoestellen en vegen. Binnen die vier aspecten is gedifferentieerd naar gelang het gebruik van het stadsdeel, intensief of niet. Tenslotte is er voor het financiële plaatje onderscheid gemaakt in dagelijks onderhoud, groot onderhoud en achterstallig onderhoud.

### Achterstallig onderhoud

De opstellers van het Plan constateren dat het onderhoud van de Haagse openbare ruimte te wensen overlaat. De budgetten voor het dagelijks en groot onderhoud zijn te laag om het basiskwaliteitsniveau te halen. Hierdoor neemt het achterstallig onderhoud steeds verder toe. Het gevolg is onder andere schade aan verharding, straatmeubilair en groen en meer zwerf- en drijf- vuil. Het Beheerplan brengt de hoeveelheid onderhoud en de benodigde budgetten in kaart per stadsdeel en voor de hele stad met het doel vervolgens de zaak systematisch aan te pakken.

Om de toestand te beoordelen heeft men de stad ingedeeld naar functionele en ruimtelijke aspecten en gebruiksintensiteit. Zo werden bepaalde gebieden van elkaar onderscheiden in bijvoorbeeld pleinen, buurt- en wijkparken, winkelgebieden, woongebieden met een hoge en met een lage gebruiksintensiteit, grote groengebieden en bedrijfsterreinen en kantoorgebieden. Aan de hand van die inventarisatie kon men het niveau van onderhoud van de aspecten verharding, groen, straatmeubilair en speeltoestellen en vegen bepalen en kostenramingen maken. Als men de basiskwaliteit van de Haagse openbare ruimte wil realiseren komt het dagelijks onderhoud op 61,2, het groot onderhoud op 35,8 en het achterstallig onderhoud op 49,7 miljoen gulden.

### Hoe verder?

De problemen zijn in kaart gebracht en erkend, stelt het Plan, maar 'hoe nu verder?'. Bij tekortschietende budgetten is de basiskwaliteit niet haalbaar. Daarom zullen meerjarenprogramma's gemaakt worden. Deze zullen na goedkeuring de basis vormen voor de jaarwerkplannen van de stadsdelen. Bij budgettekorten zal de hoeveelheid onderhoud moeten worden gereduceerd. Voor wegen betekent dit het afsluiten en opheffen; voor het groen bijvoorbeeld vervangen van kostbaar groen door in beheer goedkoop groen (gras in plaats van rozen) en voor straatmeubilair en speeltoestellen geldt vermindering.

*Indien het Van Stolkpark, dat valt onder Den Haag-Scheveningen, een woongebied met een lage gebruiksintensiteit zou zijn, dan zou de basiskwaliteit volgens de in het Plan geleverde schema's 'normaal' zijn (vergelijk winkelgebied 'hoog'). Dit betekent dat een basaal onderhoudsniveau geleverd wordt. Hierin is bijvoorbeeld opgenomen één keer per week vegen.*

## Overleg over homo-ontmoetingsplaats

Bij het fietspad in de Scheveningse Bosjes ter hoogte van het Prinsevinkepark is een homo-ontmoetingsplaats die, zoals velen zullen weten, nogal wat overlast teweegbrengt. De wijkvereniging Archipel wil hier iets aan doen. Een werkgroep, waarin vertegenwoordigers van de politie, de Dienst Stadsbeheer, de Bestuursdienst, het COC, en het actiecomité Scheveningse Bos Schoon onderzoekt de mogelijkheden om de overlast te verminderen. De werkgroep staat onder leiding van Prof. R.A.P.

Tielman, die ook andere steden geadviseerd heeft over homo-ontmoetingsplaatsen. Een van de suggesties is de ontmoetingsplaats te verhuizen naar de Ver-Huëllweg, achter Madurodam bij de Cremerbrug. Over deze optie hebben de direct betrokken partijen, de wijkverenigingen Wittebrug en Van Stolkpark, en Madurodam overlegd onder leiding van professor Tielman. Zij stellen nu voor te praten met de wijkvereniging Archipel teneinde een gezamenlijk standpunt in te nemen over het terugdringen van de overlast bij de ontmoetingsplaats.

## De tuinen in het Van Stolkpark

*In het door Louis Paul Zocher ontworpen Van Stolkpark liggen particuliere tuinen. Ontworpen door de eigenaar, door illustere tuinarchitecten zoals Henri Copijn, Mien Ruys en Arend-Jan van der Horst, of gewoon al gaande ingeplant. Sommige tuinen herinneren aan vroeger tijden, door oude bomen en rozen, door tuinbeelden, vazen en hekken, of zelfs nog in aanleg. Groot, klein, romantisch, klassiek, met veel liefde voor detail, met oog voor de grote lijn, of gewoon praktisch.*





## Villa 'Emma'

# Een blijde, informele tuin

*De voortuin van villa 'Emma' (1886) aan de Van Stolkweg met z'n overvloed aan bluebells en vingerhoedskruid tussen de rozen, laat het al zien: in deze tuin mogen planten hun gang gaan. Klimrozen, prachtig omhoog gekweekte en hangende geraniums. Dat is de weelderige entree. Maar daarmee is nog niet alles prijsgegeven: rijen fris groen en roodbruin van sla, de paraplubladeren van rabarber, preislierten, wat cosmea, diep gelegen in rechte bedden tussen fluitekruid en judaspenning, vangen de blik vanuit de achterdeur. Zonnige kleur tegen een achtergrond van bomen en rhododendrons.*

De tuin van 'Emma' was voor Liet Muntendam niet liefde op het eerste gezicht. Hij was te donker en te formeel. Van de vele grote, oude bomen die waarschijnlijk geplant werden bij de aanleg van de tuin in de vorige eeuw, werden er direct drie gekapt. De iepen achter in de tuin en de enorme rode beuk, net even rechts uit het midden bleven. "Het eerste jaar heb ik de tuin laten aangeven wat er moest gebeuren. Ik keek wat er opkwam. Ik wilde bij het toch wat formele huis een wilde tuin waar alles groeit. Dan regel ik 't wel. Ik heb veel tweejarigen, zoals judaspenning, vingerhoedskruid. Er zijn balsemien, de vroege, kleine fijne roze in de zomer, en de latere. Ze hebben hun eigen plek. Ik kijk waar ik zaailingen handhaaf en waar ze eruitgaan. Sommige kweek ik op in de moestuin, net als de planten die ik zelf zaai. Waar gaten vallen in de border zet ik kruiden of eenjarigen. Op kleur."

*De voortuin van Villa Emma aan het begin van deze eeuw. De beplanting is nu informeel: judaspenningpenning en vingerhoedskruid mengen zich met bluebells tussen de rozen en dringen zich op naar het grindpad. Achter (foto's links) staan de oude tuinvasen nog. Een oude beuk, iepen en rhododendrons vormen de achtergrond voor een moestuin met bloemen.*



beplanting van dit schaduwrijke deel van de tuin. Geurende poeticus-narcissen en judaspenning bepalen het voorjaarsbeeld, fluitekruid is er voor mei en juni, daarna nemen de bereklauwen het over.

### Boordevol

Vanuit de grote openslaande deuren kijk je tussen twee oude stenen potten, overlopend van violen of geraniums, over het gras en langs de bloemenborder, diep de wat oplopende achtertuin in. Langs de kant staan grote heesters. Goudenregen licht op tegen een taxus, rozerode camellias contrasteren met een zilvergerande hulst. Jasmijn, sering, prunus, een Viburnum tinus en vlier vormen de achtergrond voor vaste planten, de in de moestuin gekweekte éénjarigen en alles wat zich ertussen uitzaait en interessant van kleur is op de plek waar het zaad terecht kwam. Hier en daar staat een rode roos. Eén begon haar leven in een fles champagne, schoot daar wortel en werd vervolgens in een pot op het balkon gezet. Liet plant in grote groepen. De vorm van de border ontstond al plantend. Blauwe asters bepalen de kleur in de grote zomerborder. Gele primula's en ranonkels zorgen voor lentekleur. De verrassing komt ieder jaar weer van de één- en tweejarigen, de rode papavers, de witte margrietten.

Voor, zij en achter: de tuin zit boordevol. Van het vroege voorjaar tot de zomer zijn, laag, overal grote groepen bollen te zien - sneeuwkllokken, crocussen, scilla's, en kleine narcissen als 'Peeping Tom'. In de hoogte tegen het huis een vuurdoorn, een wintergroene Viburnum rhytidophyllum en oude rozen. Wanneer er één doodgaat probeert Liet haar te vervangen door een roos die dezelfde sfeer oproept. Tussen de flagstones van de terrassen, varentjes, sedums, viooltjes en aardbeien.

De tuin van villa 'Emma' is een blijde, zorgeloos lijkende tuin. Lijkend, want achter al die doorelkaarheen groeiende kleuren en geuren zit niet alleen een enorme liefde voor planten, maar ook werkracht om ze allemaal hun plek te geven en tot hun recht te laten komen.

Op televisie

## Tuinieren om het plezier en het fraaie aanzien van Den Haag

Begin juli lopen de tuinkeurders van de afdeling Den Haag van de Koninklijke Maatschappij Tuinbouw en Plantkunde (KMTP) weer door de wijk om de voortuinen die van de straat af zichtbaar zijn te beoordelen. Hun eerste ronde liepen ze eind april. De totaalscore van deze twee keuringen bepaalt welke Haagse tuinen uit de 22 wijken waar gekeurd wordt, in de prijzen vallen. De prijsuitreiking is in oktober. In de laatste Van Stolkparkkoerier van 1996 zal worden gerapporteerd welke Haagse tuinen wonnen en ook welke punten de Van Stolkpark-tuinen kregen. De KMTP organiseert tuinkeuringen in veel plaatsen in Nederland 'om het tuinieren te stimuleren waardoor woonwijken, dorpen en steden een fraaier aanzien krijgen en de woonomgeving wordt veraangenaamd'. De Tuinkeuringscommissie van de afdeling Den Haag zorgt ervoor dat in voorjaar en zomer ruim zestig enthousiaste amateurtuiniers en deskundigen alle tuinen in de wijken bekijken. Uitgangspunt bij de

beoordeling zijn algemene indruk, bloeirijkheid en onderhoud - aspecten die vergelijkbaar zijn voor iedere tuin, hoe bescheiden of ongelukkig gelegen ook. Bloeirijkheid betekent niet dat een tuin alle kleuren van de regenboog moet hebben, ook groenblijvende planten en heesters, spelen hun rol. Een troost voor wie zich nog herinnert hoe weinig er dit jaar in april bloeide.

### Televisie

Nu ieder tijdschrift wel een tuinrubriek of -bijlage heeft en het daardoor lijkt of heel Nederland tuiniert, zou het zo moeten zijn dat de keurders langs het ene na het andere lustoord lopen. Mevrouw Brinkman, secretaresse van de commissie, die zelf ook een groot aantal tuinen bekijkt: "Heel vaak wordt absoluut geen aandacht aan de voortuin besteed. Vorig jaar dacht ik in één wijk 'wat is Den Haag toch grauw'. Ook andere keurders maakten dat mee. We hebben voor onszelf als voorlopige verklaring dat de meeste jonge mensen het te druk hebben om ook nog voor hun voortuin, eigenlijk toch het visitekaartje, te zorgen. Toch zijn er ook hele mooie tuinen bij. Eén daarvan komt in het Vara-programma 'Lang leve de vereniging' op 25 juni om 23.25 uur, dat de tuinkeuring van vorig jaar in de Vogelwijk laat zien."

### Traditie

De Haagse afdeling van de KMTP keurt al tuinen sinds 1963. Keuringen vinden hier echter al plaats sinds ongeveer 1915. Initiatiefnemers waren destijds de Vereniging tot Bevordering van het Vreemdelingenverkeer en de 's-Gravenhaagsche Tuinbouwvereniging. De doelstelling was toen dezelfde: het verhogen van de aantrekkelijkheid van straten en wijken en daarmee van Den Haag. Iedereen kan lid worden van de KMTP. Deze biedt niet alleen een abonnement op 'Groei en bloei', maar ook onder andere plantruilochtenden, cursussen, excursies naar bijzondere tuinen.

## Gerust geweten en groeiende plant

Het mag: in plaats van stiekum een mandje brandnetels bijeen te plukken, kan je openlijk 'het gewas dat in groten getale voorkomt' in de bosjes tegenover de Van Stolkweg vergaren. Frits Grooss heeft immers van meneer Offermans toestemming gekregen om het gewas met zijn zeis te maaien (Van Stolkpark-Koerier nr. 68 van december 1995). Plukken mag dus ook (en met wortel en al uitroeien, wat de Gemeente niet kan, maar wij met de hand makkelijk).

We kunnen plezier beleven aan de brandnetel, want deze komt in de duintuin uitstekend van pas. De grond hier is niet de vruchtbaarste. Hoeveel mest en compost je ook opbrengt, hoeveel bentoniet je er ook doormengt opdat de grond water en voeding beter vasthoudt, aan sommige planten kan je zien dat ze het niet naar hun zin hebben. Ze groeien niet genoeg, of ze krijgen last van luis. Verzamel dan die brandnetels. Leg ze in een emmer. Giet er water op tot de emmer vol is. Veertien dagen laten staan. Even neus dicht en doorzetten. Het goedje gaat na een paar dagen schuimen en stinken. Maar dan wordt het sap bruin en stinkt minder. Voeg eventueel bentoniet toe. De stank wordt er minder van en bij gebruik verbetert ook het bindend element in de grond enigszins. Giet de inhoud van de emmer door een zeef in de gieter en besproei de vertreunde planten. De brandnetelresten kunnen op de composthoop of gewoon door de border, even van het huis. Als u gesproeid heeft: een avond niet zitten naast de geliefde plant (was 't niet juist de honingzoet geurende kamperfoelie of de romantische roos over de pergola die een steel met zwarte of groene beestjes had?). De brandnetelgier bestrijdt de luis niet, maar verbetert de groei van de plant waardoor hij er minder vatbaar voor is.

## Iepenplan

### IP eerste sponsor voor iepen

De eerste iepen in de straten van het Van Stolkpark hebben een sponsor: IP, International Promotions, het Adviesbureau voor Reclame en Marketing aan de Parkweg. I(e)P helpt door deze sponsoring mee aan het voorkomen van de iepziekte en dus aan het behoud van de oude, gezichtbepalende bomen in de wijk.

De Wijkvereniging heeft ruim f 3000 beschikbaar gesteld om ongeveer 30 iepen langs de straten met het middel 'Trigger' in te laten spuiten door de Heidemij. Door deze injectie bouwt de boom weerstand tegen een dodelijk schimmel dat wordt verspreid door de iepspintkever.

Om de ongeveer 150 iepen in de tuinen van particulieren van een injectie te laten profiteren doet het bestuur van de wijkvereniging een beroep op de bewoners. Wie hierover meer wil weten, kan Fried Cools (tel 355 30 25) bellen.

## Van Stolkpark-sjaal voor werving nieuwe leden

# Wijkbeveiliging en Buurtpreventie belangrijk voor veilig Van Stolkpark

*Bewoners die Vriend van het Van Stolkpark zijn, kunnen deelnemen aan de wijkbeveiliging. Deze dienstverlening is ondergebracht in De Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark. Wie wil dat er een oog gehouden wordt op huis en auto betaalt daarvoor f 156 per half jaar. Voor bedrijven gelden aparte tarieven. Meer informatie daarover is te verkrijgen bij secretariaat van het Van Stolkpark.*

Het Van Stolkpark organiseerde als eerste wijk in Nederland, samen met bewoners, bedrijven en politie, een eigen wijkbeveiliging. Zodra het donker is surveilleren medewerkers van Residentie Beveiligingen B.V. op onregelmatige tijden. Zij houden panden en auto's van deelnemers aan de Stichting Buurtpreventie van Stolkpark in de gaten. Het aantal inbraken, dat elders in het land steeg, nam hierdoor in de wijk niet toe en bewoners voelen zich veilig op straat.

Bestuursleden van de Wijkvereniging ver-

tellen bij hun bezoeken aan nieuwe bewoners over de Buurtpreventie en reiken hun een nieuwe Informatiemap uit, waarin ook een aanmeldingskaart zit voor de Stichting Buurtpreventie.

### Verdien een sjaal

Er zijn echter nog heel wat mensen die al langer in de wijk wonen, wel Vriend van het Van Stolkpark zijn, maar nog niet meedoen met de Buurtpreventie. Aanmelden bij het secretariaat (tel. 354 12 96) is in het belang van de beveiliging van eigendommen én de gemoedsrust.

Wie een deelnemer aanbrengt, krijgt een premie: een Van Stolkparksjaal én een nog betere beveiliging, want hoe meer leden, hoe meer surveillance.

## Informatiemap voor nieuwe bewoners

Een welkom aan nieuwe bewoners. Dat is de Informatiemap 'Van Stolkpark' in de eerste plaats. De map, die ontworpen werd door International Promotions aan de Parkweg, is echter ook nuttig. De inhoud biedt informatie over de wijk en het stadsdeel Scheveningen; over de Wijkvereniging, die de belangen van alle bewoners behartigt en over de Stichting Vrienden van het Van Stolkpark, die de activiteiten van de Wijkvereniging financieel mogelijk maakt. De wijkbeveiliging en buurtpreventie vormen een voornaam onderdeel van het pakket. Een aanmeldingskaart is bijgevoegd om nieuwe bewoners uit te nodigen Vriend te worden van het Van Stolkpark en zich aan te sluiten bij de Buurtpreventie.

De informatiemap kon worden gemaakt omdat de wijkvereniging in 1991 een aanmoedigingspremie van f 2500 kreeg die hoort bij de Hein Roethof-prijs. Deze landelijke prijs is ingesteld om de veiligheid van burgers te bevorderen. Ieder jaar worden vijf projecten beloofd met een dergelijke premie en het beste project krijgt bovendien een prijs. De wijk kreeg de prijs vanwege het initiatief om met bewoners, bedrijven en politie een wijkbeveiliging te organiseren.

## Ook in zijde Nieuwe dassen met logo



De nieuwe dassen zijn binnen. Blauwe zijden en gewone polyester in blauw, wijnrood en groen. De dassen zijn gesierd met het logo van de Wijkvereniging Van Stolkpark, een gouden kikker op een groen plompeblad.

Dit symbool is ontleend aan het wapen van de familie van Stolk. Het is een verwijzing naar het gebied waar de familie van de stichter van het villapark oorspronkelijk vandaan kwam, de omgeving van Stolkwijk, plaatselijk bekend als Stolk, in de Krimpenerwaard.

De zijden dassen kosten f 65,-, de gewone f 25,-. Sjaals, chokers en butterflies kosten ook f 25,-, pochettes f 12,50. Ze zijn af te halen bij het contactadres.

## Nieuw in de wijk

Eind maart, de week dat Duinmayer de banketbakkerij in de Kanaalweg sloot, ging aan de andere kant van het Van Stolkpark, bij het Shell-benzinestation aan de Prof. B.M. Teldersweg, een proefshop open van Shell en Albert Heijn. Hier zijn naast de artikelen die altijd al bij Shell-station 'Promenade' te krijgen waren, nu ook groenten, melk, vlees, brood en kruidenierswaren te koop. Verder kan men er onder andere snoep, snacks, bloemen en cadeau-artikelen krijgen. Als AH landelijke aanbiedingen heeft, doet de shop daar aan mee, mits het betrokken artikel deel uitmaakt van het assortiment. Inclusief de Shell-produkten voert de winkel ongeveer duizend produkten. De prijzen van de artikelen wijken over het algemeen niet af van die in de supermarkten van AH.

Versprodukten en sigaretten zijn bijvoorbeeld in de proefshop even duur als in de andere AH-winkels. Klanten die bij het station 'Promenade' boodschappen doen, kunnen aan alle bestaande spaarprogramma's van Shell en AH deelnemen. De AH-spaarprogramma's gelden voor de AH-aankopen, de Shell-programma's voor de Shell-produkten. Over alle aankopen worden Airmiles verstrekt.

### Van Stolkenburgh Uitvaartverzorging

Aan Van Stolkweg 29 is sinds april Van Stolkenburgh Uitvaartverzorging gevestigd. Van Stolkenburgh biedt uitvaartverzorging volgens de wens van de overledene of de nabestaanden. De onderneming werkt vanuit de filosofie dat dood, rouw en uitvaart horen bij het leven en dat de plechtigheden bij de begrafenis of crematie een belangrijke rol spelen bij het rouwproces. De uitvaart is dus meer dan het zo snel mogelijk afwikkelen van zaken en handelingen en krijgt alle nodige persoonlijke aandacht. Robert de Vos, die jarenlange ervaring heeft op het gebied van begraven en cremeren en sinds 1992 bij de BV Beheermij 'De Facultatieve' werkt als directeur van het Crematorium Velsen en het Crematorium Dieren, is directeur van Van Stolkenburgh Uitvaartverzorging.

Els Ketelaar

## Nieuwe redacteur

Wij prijzen ons gelukkig de lezers hierbij de nieuwe redacteur van de Van Stolkparkkoerier, Els Ketelaar, voor te stellen. Dit nummer, het 70ste in de serie, komt al onder haar verantwoordelijkheid uit. Naast een grote belangstelling voor het Van Stolkpark heeft Els jarenlange ervaring in public affairs en voorlichting.

Nadat Anneke Landheer in de Koerier van juni 1994 aankondigde dat zij na lang wikkelen en wegen besloten had zich na zestien jaar terug te trekken als eindredacteur, kon na enige tijd een tijdelijk opvolger gevonden worden in Marianne Schrijver, onze onder-voorzitter. Zij heeft de uitgave van vier nummers verzorgd. Wij zijn haar bijzonder dankbaar dat ze de functie heeft willen waarnemen naast haar andere werkzaamheden voor de wijk.

Het zal de lezers niet ontgaan zijn dat in het colofon van ons blad nog iets veranderd is. Te beginnen bij het april-nummer heeft Gerard de Lange de verspreiding van de Van Stolkparkkoerier van het secretariaat overgenomen, daarbij geassisteerd door Riekje Tijdhof.

Ton Landheer

### Wat staat er in deze Koerier

Villa Olanda	1-5
Bouwen, breken en behouden	5-6
Madurodam geopend	7
Stedelijk Beheerplan	
Openbare Ruimte	8
Homo-ontmoetingsplaats	8
De tuinen in het Van Stolkpark	
Villa Emma	8, 9
Eerste sponsor iepen	10
Tuinkeuring Den Haag op tv	10
Buurtpreventie	11
Informatiemap	11
Nieuwe dassen	11
Nieuw in de wijk	11
Wijkinfo	12

Aan dit nummer werkten mee Anneke Landheer-Roelants, Ton Landheer en Els Ketelaar

Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie, en met bronvermelding.

## Inventarisatie monumentale bomen

Monumentale bomen in de gemeente zullen worden geïnventariseerd en vervolgens worden opgenomen in een lijst. Deze wordt door de gemeenteraad vastgesteld. In principe zijn de bomen op de lijst onaantastbaar en mogen alleen worden verwijderd na toestemming door de gemeenteraad. De deskundigen die de Haagse bomen inventariseren, willen graag op de hoogte gebracht worden van bomen die voor de lijst in aanmerking komen. Criteria zijn: minimaal 50-60 jaar oud, redelijke gezondheid, fraai of opvallend van vorm, bijzonder in zijn soort.

Aanmelding: Stadsbeheer, Grote Groengebieden, Kwekerijweg 8, 2597 JK Den Haag, tel. 3557240.

## Babysitters

Advies-tarieven zijn:

f 5,- per uur van 19.00 - 24.00 uur,

f 6,- per uur vóór 19.00 uur (dus overdag)

en ná 24.00 uur.

Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over het tarief, over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger dit van te voren goed te regelen.

## Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres: Prof. P.S. Gerbrandyweg 3, telefoon 354 12 96, fax 352 40 34

Secretariaat: mevrouw A.E.M. Landheer-Roelants

### BESTUUR:

#### Voorzitter:

Mr. T. Landheer  
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3  
telefoon 354 12 96

#### Ondervoorzitter:

Mevrouw Drs. M.F.T. Schrijver  
Prof. P.S. Gerbrandyweg 11  
telefoon 350 48 62

#### Secretaris:

Mevrouw C.W.M.F. Groffen  
Parkweg 6a  
telefoon 355 37 21

#### Penningmeester:

de heer ir. G.C.G.M. Kools  
Prof. P.S. Gerbrandyweg 2  
telefoon 355 30 25

#### Leden:

Mr. F.-N. Grooss  
Van Stolkweg 13  
telefoon 355 37 90

Mevrouw A.M.E. Oudegeest  
Parkweg 17g  
telefoon 355 50 63

Jhr. Mr. J.J.M.M. van Rijkevorsel  
Duinweg 10  
telefoon 352 50 54

#### Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark:

Voorzitter:  
Jhr. Mr. J.J.M.M. van Rijkevorsel  
telefoon 352 50 54

#### Secretaris:

Mevrouw A.M.E. Oudegeest  
telefoon 355 50 63

#### Penningmeester:

Mevrouw W. van Ginkel  
telefoon 355 56 66

#### Residentie Beveiligingen:

telefoon 381 85 78

#### Van Stolkparkkoerier:

Redacteur E.A. Ketelaar-de Vries Reilingh  
telefoon 350 65 37

#### Verspreiding:

G. de Lange  
Kanaalweg 53  
telefoon 3514309  
i.s.m. mevrouw M.W.A. Tijdhof-Spronk  
Kanaalweg 7f  
telefoon 358 57 45

#### Burenhulp:

Wijkhoofd:  
Mevrouw A.A. Hiebendaal-van Rhijn  
telefoon 350 39 93

#### Stadsdeelkantoor Scheveningen

Duinstraat 10

#### Stadsdeelcoördinator:

Mevrouw J.P.M. van der Meer  
telefoon 353 56 00

#### Servicepunt Stadsbeheer:

telefoon 353 56 50

#### Wijkcontactambtenaar:

J. Spaans  
telefoon 353 56 66

#### Wijkagent:

M.M. de Zeeuw, Politiebureau Nieuwe Parklaan,  
telefoon 310 30 56/310 30 52

#### Adviseur beveiliging:

A. van Leeuwen,  
Politiebureau Nieuwe Parklaan,  
telefoon 310 30 55/310 30 52

#### Rayonagent:

F. de Ruiter, Politiebureau Nieuwe Parklaan,  
telefoon 310 30 38/310 30 52